

Datum

Yttrande

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2025-1045

Till

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Remiss Landsbygds- och infrastrukturdepartementet - Ökad tydlighet, stärkt samverkan - förutsättningar för framtidens utvecklingspolitik (SOU 2025:85)

LI2025/01327

Sammanfattning

Malmö stad kan konstatera att den kommunala nivån omnämns i begränsad omfattning i utredningen och att storstadsperspektivet i stor utsträckning saknas. Flera av de utmaningar som pekas ut som utgångspunkter i rapporten, tar sig olika uttryck i städer respektive på landsbygden. I delbetänkandet nämns differentierad uppgiftsfördelning och asymmetrisk ansvarsfördelning. Malmö stad anser att en asymmetrisk ansvarsfördelning, där även kommunerna är medräknade, kan stärka den regionala utvecklingspolitikens genomslagskraft i vissa frågor.

Yttrande

Generellt är Malmö stads bedömning att det aktuella delbetänkandet är välskrivet. Samtidigt är delbetänkandet mycket vagt i sina ställningstaganden. Malmö stad kan konstatera att den kommunala nivån omnämns i begränsad omfattning i utredningen. Vad Malmö stad kan utläsa av betänkandet har endast mindre kommuner bjudits in till den dialog som har förts hittills. Utredarna har varken haft kontakt med Malmö stad, Stockholm stad eller Göteborg stad i arbetet eller kommuner runt dessa städer. Även kontakter med civilsamhället och näringslivet tycks främst vara inriktade på landsbygdsfrågor. Likaså har få större städer fått delbetänkandet på remiss. Malmö stad vill understryka att storstäderna bör vara givna och naturliga referenspunkter i det fortsatta arbetet.

Vad gäller en av utredningens huvudfrågor, huruvida den sammanhållna landsbygdspolitiken ska slås samman med den regionala utvecklingspolitiken, kan Malmö stad konstatera att landsbygdsutveckling redan i dag är en del av den regionala

utvecklingsarbetet. Den regionala utvecklingspolitiken omfattar såväl landsbygd, tätorter som storstäder. Om landsbygdspolitik och regional utvecklingspolitik läggs samman finns en uppenbar risk att tyngdpunkten förskjuts mot landsbygdsfrågor, samtidigt som storstadsfrågor får mindre fokus. Vid en eventuell sammanläggning av politikområden blir det viktigt med ett förtydligande av vilka områden som omfattas.

Malmö stad kan konstatera att flera av de utmaningar som pekas ut som utgångspunkter i rapporten, tar sig olika uttryck i städer respektive på landsbygden. Exempel på detta är den demografiska utvecklingen, miljö- och klimatutmaningarna samt den sociala sammanhållningen. En territoriell politik som vill möta demografiska förändringar, miljö- och klimatutmaningar samt bidra till att stärka Sveriges sociala sammanhållning, bör ta hänsyn till geografiska skillnader samt skillnader mellan stad och land. Malmö stad vill i sammanhanget betona vikten av en helhetssyn och städernas särskilda roll i flera av de i utredningen utpekade utmaningarna. Det handlar om att anlägga ett perspektiv där stad och landsbygd kompletterar, och är ömsesidigt beroende av, varandra. Detta kräver en medvetenhet om att insatser är nödvändiga såväl i städer som på landsbygden.

Det fortsatta utredningsarbetet behöver också omfatta storstädernas speciella roll utifrån ett tillväxtperspektiv. Här fyller storstadsregionerna i Sverige en särskild nationell funktion. Det är i storstäderna de flesta nya arbetstillfällen skapas och en stor del av tillväxten genereras. Starka utvecklingsinsatser i städerna, kan skapa positiva effekter över stads- och landsbygdsgränser. En god ekonomisk utveckling i storstäderna behövs för en god utveckling i Sverige. Malmö stad anser att städernas roll som motorer för tillväxt behöver synliggöras i utredningen.

I delbetänkandet ligger stort fokus på statens roll i den regionala utvecklingspolitiken. Malmö stad ser i det fortsatta utredningsarbetet behov av att tydligare beskriva den regionala och kommunala nivåns roll och bidrag i det regionala utvecklingsarbetet. De regionala utvecklingsfrågorna är tvärssektoriella och berör många politikområden och många aktörer, vilket ställer krav på samordning i frågorna. Malmö stad instämmer i betänkandets konstaterande att kommunernas kunskap, erfarenheter och verksamheter skulle kunna nyttjas mer effektivt. Kommunerna bör i större utsträckning än idag involveras i en effektiv samverkan för att uppnå målen med den territoriella politiken.

I delbetänkandet nämns differentierad uppgiftsfördelning och asymmetrisk ansvarsfördelning (s. 45). Malmö stad anser att en asymmetrisk ansvarsfördelning, där även kommunerna är medräknade, kan stärka den regionala utvecklingspolitikens genomslagskraft i vissa frågor. Det kan handla om att flytta ansvarsområden från statlig eller regional nivå till kommunal nivå, antingen för kommunerna att själva ansvara för, eller att ge vissa större kommuner ansvar för samordning av flera kommuner. Malmö

stad anser att asymmetrisk ansvarsfördelning kan prövas, om inte annat på försök. Malmö stad välkomnar fortsatt dialog med utredningen i denna fråga.

I betänkandet konstateras att ”Inom den regionala utvecklingspolitiken är de olika aktörernas ansvar och uppgifter reglerade och det finns en nationell finansiering.” (s. 21). Det hänvisas också till budgetpropositionen för 2025 och beskrivs att medel för att nå målet inom den regionala utvecklingspolitiken finns inom många utgiftsområden i statens budget (s. 65). Malmö stad instämmer i dessa konstateranden, men ser också behov av att komplettera bilden med att regionerna därtill söker EU-medel för att bedriva regionalt utvecklingsarbete, samt använder egna skattemedel till regionalt utvecklingsarbete. Insatser som finansieras härigenom bör också synliggöras och följas upp, för att få en samlad bild av vad det regionala utvecklingsarbetet resulterar i. För tydlighetens skull vill Malmö stad samtidigt betona att en ökad statlig styrning av de insatser som finansieras genom regionala skattemedel inte är önskvärd.

I betänkandet hänvisas till Statskontorets konstaterande att regeringens politik i tvärsektoriella områden ofta saknar en tydlig inriktning, det vill säga att regeringen inte har uttryckt något tydligt behov eller några tydliga mål för arbetet med frågorna. Myndigheterna kan då inte hantera de tvärsektoriella frågorna på ett sätt som gör att de når resultat i sina verksamheter (s. 84). Detta i kombination med att de statliga myndigheternas geografiska indelningar sällan stämmer överens med länsgränser respektive gränser för regioner, eller gränser för funktionella regioner, resulterar ibland i samordningssvårigheter mellan lokal nivå och nationell nivå. En tydligare riktningssangivelse för nationella myndigheter i territoriella frågor, skulle underlätta kontakter och samarbeten mellan lokal nivå och nationell nivå. Malmö stad vill samtidigt påpeka att det inte får innebära en utökad detaljstyrning av uppdragen. Det handlar snarare om en tydligare gemensam riktning att sträva efter.

Vad gäller det konkreta förslaget i delbetänkandet, att förtydliga paragrafen om samråd i lagen om regionalt utvecklingsansvar, så att det tydligt framgår att en region ska samråda med företrädare för det civila samhällets organisationer och näringslivet i länet, är Malmö stad generellt positiv till det. Samtidigt ställer det ytterligare krav på förtydligande av statliga myndigheters respektive regioners ansvar och uppgifter inom den territoriella politiken. Ibland är det svårt för offentliga aktörer att förstå var ansvaret i en fråga ligger. Civilsamhällets organisationer och aktörer i näringslivet kan tänkas stå ännu längre ifrån dessa frågor, varför en tydlighet i ansvarsfrågan behöver stärkas för att ett samråd ska ge verklig effekt.

Avslutningsvis ser Malmö stad positivt på ambitionen att i det fortsatta utredningsarbetet beakta utvecklingen av EU:s sektorspolitik och sammanhållningspolitik. I sammanhanget nämns EU-kommissionens långtidsvision för

unionens landsbygdsområden 2040. Här bör utredningen kompletteras med storstadsperspektiv genom exempelvis OECD:s principer för stads- och landsbygdspolitik (som omnämns senare i betänkandet) och genom att nogsamt följa utvecklingen av EU:s urbana agenda.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Nicklas Löfström

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]